

GAZETA LWOWSKA.

Z dodatkami dziennym i tygodniowym, tudzież z Rozmaitościami co Środy kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 4 zł.; miesięcznie 1 zł. 40 centów. Z pocztą kwartalnie 5 zł.; miesięcznie 1 zł. 75 cent. W. A. — Insercyja w półkolumnie, drukiem german, 7 centów od wiersza. — Reklamacyje są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka. — Hiszpania. — Francya. — Włochy. — Niemce. — Dania. — Szwecya i Norwegia. — Rosya i Królestwo Polskie. — Turcya. — Doniesienia z ostatniej poczty. — Wiadomości handlowe. — Kronika.

Monarchya Austryacka.

Sprawy krajowe.

(Nowiny dworu. — Mianowania. — Wynagrodzenia poetom dramatycznym. — Nowe rozporządzenia ministerstwa spraw wewnętrznych.)

Wiedeń, 11go listopada. Jego c. k. Apost. Mość raczył w ciągu wczorajszego przedpołudnia udzielać licznych audyencyi prywatnych, poczem przydywał na konferencyi ministrów.

— Minister sprawiedliwości mianował radcę sądu obwodowego w Tarnopolu Karola Anger i radcę sądu komitatowego w Neuschl, Józefa Pressen; radzcami sądu krajowego we Lwowie.

Minister sprawiedliwości mianował adjunkta urzędu powiatowego Jana Seebald sekretarzem-adjunktem rady przy wyższym sądzie krajowym we Lwowie.

— Jak słyszymy, pisze *Gazeta wiedeńska*, raczył Cesarz Jego Mość z powodu stułetniej uroczystości Schillera, dramatycznego poety, przyzwolić od teraz na przyszłość na pobieranie zaprowadzonej w nadwornym teatrze w burżuazyjnym żyjącym obecnie poetom austryackim, których dramata wydane jeszcze w czasie zaprowadzenia tentyemy, utrzymały się dotychczas w repertoarzu, zupełnie w ten sam sposób, jak gdyby te dramata były wówczas przyjęte z prawem do tego pobierania tentyemy.

— Rozporządzeniem ministerstwa spraw wewnętrznych z 27. z. m. (Dz. p. p. nr. 196) na zasadzie najwyższej uchwały z 23. października 1859 poruczono politycznym władzom krajowym nadawanie prawa austryackiego obywatelstwa, które dotychczas było zastrzeżone ministerstwu spraw wewnętrznych, i postanowiono, że przeciw równobrzmiącym rezolucyom niższych władz politycznych, nie wolno już odwoływać się do ministerium spraw wewnętrznych, jeżeli te rezolucye tyczą się nadania lub odmówienia politycznego konsensu małżeńskiego, miejscowo-policyjnych rozporządzeń albo wyroków względem przynależności do gminy tego okręgu administracyjnego, w którym się znajdują obydwie jednako rozstrzygające władze.

Rozporządzenie to uzyska niezmiernie zmniejszenie czynności, tak w ministerstwie spraw wewnętrznych, jako też w instancjach politycznych, i przyczyni się do spieszniejszego załatwiania spraw; lecz samo przyczynia się także wydane równocześnie postanowienie terminu prekluzyjnego względem podawania rekursów do ministerstwa spraw wewnętrznych, o ile są pozwolone; przytem i to dodaje znaczenia temu rozporządzeniu, że nie ma obawy by przez to narażone były na niebezpieczeństwo sprawy państwa, albo żeby strony szukające pomocy mogły być pokrzywdzone.

Zresztą rozporządzenie to należy uważać tylko za pierwszy początek do uproszczenia toku spraw u władz politycznych i można się spodziewać, że tą drogą zwolna, ale niezawodnie ułatwi się ciężar pracy administracyi politycznej i uzyska się oraz połączone z oszczędzeniem kosztów przyspieszenie toku spraw publicznych.

Hiszpania.

(Ultimatum Hiszpanii do Maroku. — Wiadomości z Tangieru.)

Madryt, 2. listopada. *Daily News* podaje następującą do słowną treść hiszpańskiego ultimatum do marokańskiego rządu: „Chwała Najwyższemu! Do mojego przyjaciela, dostojnego Sed-Mohamed-El-Khatiba, ministra itd. Pokój i łaska Boska z Wami. Po usunięciu trudności stojących na przeszkodzie zupełnemu zadośćuczynieniu za znieważenie hiszpańskiej bandery w pobliżu Ceuty, a przed otrzymaniem Waszej noty z dnia 13go b. m. nakazał mi rząd Królowy, dostojnej mojej władczyni, oznajmić Wam, że zażądane zadośćuczynienie, nastąpić musi niezwłocznie w sposób następujący: 1. Naczelnny wódz marokańskich wojsk Bej albo gubernator prowincyi umieści własnoręcznie hiszpański pawilon w tem samym miejscu, które zajmował, gdy go zdarli Wandalowie z Auggery, i rozkaże wojsku salutować przynależnie. 2. Maroko każe Amiercią ukarać w obecności hiszpańskiej załogi Auggery właści-

wych sprawców napadu. Te obadwa warunki mają być dopełnione niezwłocznie. 3. Marokański rząd mianuje dwóch inżynierów, którzy za porozumieniem się z dwoma hiszpańskimi inżynierami wyznaczą najodpowiedniejsze punkta nowej linii pogranicznej, jednak pod warunkiem, że za podstawę tej pogranicznej linii wezmą koniecznie Sierra Bullones. Zadośćuczynienie, którego domagać się ma hiszpański rząd prawo niezaprzeczone, które i Wy przyznaliście w imieniu Waszego rządu, a które uważa Hiszpania za niedokończony, i jeżeli wszystkie te warunki nie zostaną wykonane w czasie jak najkrótszym. Dopóki to nie nastąpi, nie ustanie Hiszpania uzbrajać się, i czynię Was uważnym, że najmniejsza zwłoka z Waszej strony w dokładnem spełnieniu mojej prośby będzie hasłem do rozpoczęcia kroków nieprzyjacielskich, zatem do zerwania przyjaznych stosunków między obudwoma krajami. Rząd Królowy spodziewa się, że rząd Sułtana nie dopuści do tak groźnego wypadku i przeciwnie starać się będzie zapobiedz smutnym następstwom.

Oczekuję Waszej odpowiedzi, która musi być tak jasna i zwięzła, jak tego wymaga obecna kwestya, i na to zwracam Waszą uwagę, że nie zgodzę się na żaden najmniejszy zarzut uzniony słusznym żądaniem mojego rządu. W takim stanie rzeczy nie pozostaje Wam nic innego, jak tylko wszystko, cośmy postanowili, podpisać bezwarunkowo i niezwłocznie, ażeby hiszpańskiemu narodowi dać przynależne zadośćuczynienie, albo prowadzić wojnę. Macie do wyboru. Tangier, dnia 16. października 1859 r. J. B. del Valle. Odpowiedź Seed-Mohamed-Khatiba z dnia 17. października do hiszpańskiego konsula opiewa:

„Niech będzie pochwalony jedyny Bóg! Do pełnomocnika Królowy Hiszpanii.

Wasz list z dnia wczorajszego otrzymaliśmy i odczytaliśmy treść jego, którą nie mało jesteśmy zdziwieni, gdyż pomieniona treść wcale nie zgadza się z tem, co mówiliście na naszej konferencyi z Wami, ani z tem, co pisaliście w Waszych listach dawniejszych.

Jak to powiedzieliśmy Wam, byliśmy upoważnieni uporządkować żądania wspomniane w Waszych listach z dnia 5. września i 5. października, i pomiędzy innymi przyzwoliliśmy, ażebyście obsadzili pogórza potrzebne dla Waszej obrony i bezpieczeństwa Waszego miasta, ale na żaden inny cel. Przy naszych konferencyach oświadczyliście, że według Waszego mniemania znajdują się może pogórza nawet w obrębie Waszej własnej granicy. Nie znamy punktu, który nazywacie Sierra Bullones; zaś jeżeli to ten punkt, który nam wskazano, to jest punkt oddalony od Ceuty o trzy mile drogi, natenczas: odstąpić pomienione pogórze, nie mamy ani upoważnienia ani pełnomocnictwa. Takie żądanie musi być przedłożone Sułtanowi; zatem musi nam być przyzwolony odpowiedni termin, ażeby Jego Mości Cesarzowi, który znajduje się w Mequinez złożyć raport, a Jego Cesarzowa Mość potrzebuje czasu do rozwagi i odpowiedzi. Nie taimy przed Wami naszego nadzwyczajnego zadziwienia, żeście tak do nas napisali po przyjaznym sposobie, w jaki postępowaliśmy zgadzając się po trzykroć na Wasze ponawiane prośby, jedynie ażeby Was tylko zaspokoić. Jeżeli zrywacie z nami Wasze stosunki i wypowiedacie wojnę, że nie zgodziliśmy się na to, do czego nie nadał nam Sułtan upoważnienia ani pełnomocnictwa, wówczas Wam pozostawiamy odpowiedzialność za wszystkie następstwa, które ztąd wyniknąć mogą teraz i na przyszłość. Powtarzamy Wam jednak, że dotrzymamy zobowiązania, któreśmy przyjęli w obec wymagań zawartych w Waszych listach; ale nie możemy zgodzić się na to, czego żądacie w ostatnim Waszym liście, gdyż nie mamy pełnomocnictwa udzielić takich koncesyi. Pokój niech będzie z Wami! 17go października 1859 r. Mohamed-Khatib.“

— *Correspondencia de Espana* donosi, że mały oddział wojsk angielskich wylądował w towarzystwie kilku Maurytanów w okolicy Ceuty dla pomiaru tych obszarów, jakich Hiszpania się domaga. Lecz że to było przed wypowiedzeniem wojny, przeto przedsięwzięcie to nie ma żadnego znaczenia. Tegoż dnia, kiedy konsul hiszpański odjechał z Tangieru, zrabowano pomieszkanie jego i prawie całkiem zburzono. Dnia 20. października zamierzał także i konsul francuski opuścić Tangier razem ze swoimi krajowcami.

Francya.

(W. księżna Marva Leuchtenberska. — Nowiny dworu. — Budżet na rok 1860. — Doniesienia z Chin. — Cholera w wojsku algierskim. — Wyprawa marokańska.)

Paryż, 8. listopada. *Monitor* pisze: „J. cesarzew. Mość W. księżna Marya Leuchtenberg przyjechała d. 5. b. m. do Paryża; wysia-

dła w hotelu du Louvre, a towarzyszą jej: najstarszy syn, książę Mikołaj Romanowski Leuchtenberg, księżniczka Marya córka, i młodsze jej dzieci. Wielka księżna zabawi jakiś czas w Paryżu, potem uda się do Compiègne zaproszona od Jego Mości Cesarza na kilka dni. Dzienną służbę przy księżniczce pełni z rozkazu Cesarza pułkownik Reille jeden z jego adjutantów.

— Cesarz przyjeżdża dziś do Paryża, z wizytą do Wielkiej księżny Maryi.

— Hrabia Walewski udał się wczoraj wieczór do Compiègne. Książę Meternich i lord Cowley także tam odjechali.

— Książę Hieronim miał w nocy z czwartku na piątek bardzo niebezpieczny napad kurczu serca, teraz jednak ma się już lepiej.

— Budżet państwa na 1860 rok wynosi 1.824.957.778 franków nielicząc w to kredytów nadzwyczajnych. Z tej sumy przypada: dla ministerium finansów 946.221.375 franków, dla ministra wojny 339.458.744, dla ministra marynarki 123.503.143 dla ministerium publicznych nauk 47.036.000 fr. a z tych 20.394.736 na szkoły.

— Ostatnie depeze z Chin, donoszące o nadzwyczajnych przygotowaniach na obronę rzeki Pejho i miasta Pekinu, spowodują zapewne do wzmocnienia kontyngensów angielskich i francuskich. W sprawie chińskiej wyprawy utworzą tu mieszaną komisję w ministeriach wojny i marynarki. Dwa pułki stojące garnizonem w Lugdunie, przeznaczone zostały do wyprawy na Chiny.

Słychać, że na indyjsko-chińską wyprawę przyzwolono nowy kredyt 7 milionów franków.

— Depesze generała Martimpredy donoszą o dobrym postępie wyprawy wojennej na zbójckie pokolenia marokańskie. Stan zdrowia wojsk francuskich już się polepszył, lecz strata ich z powodu cholery była bardzo dotkliwa. Generał Martimpredy podaje ją w korpusie ekspedycyjnym na 2000 ludzi. Również i w Algesiras, tak na okrętach floty hiszpańskiej jak i francuskiej wydarzyły się dość liczne wypadki tej choroby.

Z Algieru otrzymano doniesienia z 1. listopada o wypadkach na widowni boju. Korpus ekspedycyjny rozpoczął dnia 26. października pochód dla rozpoczęcia kroków zaczepnych; dnia 27. października wyparł 2gi pułk zuawów nieprzyjaciela ze stanowiska jego po trzechgodzinnej krwawej walce, i zatknął orły swoje w wawozie górskim Taurcel. Następnie zajął pozycję tę i cały korpus ekspedycyjny. Francuzi niedoznali w utarczce tej żadnej znacznej straty. Beni Suasowie prosili o „Aman“. Oprócz generała Thomas, naczelnego dowódcy 2giej brygady 2giej dywizji pieszej korpusu ekspedycyjnego, umarł na cholere także pułkownik Lafont, dowódca pociągów, pułkownik Borchy i szef batalionu Bousquet. Stan zdrowia wojsk francuskich polepszył się już znacznie według doniesień najnowszych.

Włochy.

(Generał Fantini do Turynu. — Demonstracja w Nizzie. — Zbiegostwo w środkowych Włoszech. — Posel hajtyjski. — Generał Goyon do Paryża. — Miasto Norica w odbudowaniu.)

Turyn. 4. listopada. Generał Fantini naczelnym wódz wojsk legii centralnych Włoch przyjechał tu wczoraj, złożyć Królowi raport o postępie swojej działalności przy organizacji wojskowych sił w Toskanii, Parmie i Modenie.

— W Nizzie zakazał generalny intendent La Marmora, brat ministra wszelkich demonstracji na rzecz przyłączenia tego miasta portowego do Francji, a w zakazie tym użył między innymi i tych wyrazów: „zabrania się wszelkich buntowniczych zabiegów i zbiegostwa.“ Dla lepszego utrzymania porządku publicznego kazał intendent trzymać oprócz tego w ciągłej gotowości służbowej gwardyę narodową, która w braku załogi wojskowej czuwa nad utrzymaniem spokojności i bezpieczeństwa publicznego. Wysłano też do Nizy z wszelkim pospiechem 3 pułk piechoty liniowej.

— Z Rzymu pisze *Union* z 29. października:

„Zbiegostwo i brak karności w oddziałach wojskowych Garybaldego są w dziennym porządku. Ochotnicy znajdują się w położeniu godnym ubolewania; nie mają przyodziewku, obuwia, a często brak im nawet i żywności. Ci zbiegowie, którzy powrócili do domu, byli w stanie bardzo nędznym. We Włoszech środkowych brakuje całkiem pieniędzy, a niedostatek ten będzie zapewne jedną z głównych przyczyn obalenia teraźniejszego składu rzeczy. Nie jeden wyrażnie z tem się teraz oświadcza, że nigdy niemyślał wojować z żołnierzami papieskimi, lecz tylko chciał mieć udział w wojnie ostatniej. Środki surowe, jakich chwytają się Garybaldi dla zapobieżenia zbiegostwu, przyczyniają się tylko do tem większego jeszcze rozdrażnienia umysłów. Zbiegi ogołoceni ze wszystkich potrzeb do utrzymania życia, udają się zwykle do publicznej dobroczynności, a jeśli przy tem zapukają do drzwi otwierających się zawsze dla ubogich, a mianowicie kiedy otrzymują wsparcie od plebanów, natenczas duchowni podpadają zarzutowi, jakoby zbiegom dawali potuchę i ucieczkę im ułatwiali. Lecz oprócz księży musiało i bardzo wielu świeckich niemitych władzcom teraźniejszym uchodzić z kraju dla uniknięcia ustawicznych przykrości i groźby niebezpiecznej.“

— J. Ś. Papież przyjmował posła republiki Hajti p. Faubert'a na osobnym posłuchaniu, i odebrał listy jego wierzytelne.

— Z Rzymu piszą z 28. października do *Independance belge* o zamierzonej podróży generała hr. Goyon do Paryża. Ma to być posłannictwo poufne w sprawie dłuższego jeszcze zatrzymania wojsk francuskich w Rzymie.

— Miasto Norica zburzone trzęsieniem ziemi potrzebuje do odbudowania swego do 1.200.000 szkodów. J. Ś. papież przeznaczył na to 50.000 szkodów, a z subskrypcji, którą otworzyło kilku książąt rzymskich, przybyło 25.000 szkodów. Rząd papieski przesłał już pomoc pieniężną także i miastu Perugii.

Niemce.

(Posiedzenie zgromadzenia związkowego.)

Frankfurt. 5go listopada. Na posiedzeniu zgromadzenia związkowego dnia 3. b. m. zaproponował Baden rozpocząć znowu obrady nad zaprowadzeniem sądu związkowego, na który już w roku 1851 mianowano wydział, i przedłożył zarazem memoriał, w którym z odniesieniem do przygotowanych prac konferencji drezdeńskich uczynione są propozycje względem kompetencji mającej się przyznać sądowi związkowemu i jego składu. Wniosek ten wraz z memoriałem odesłano do przynależnego wydziału. Zresztą załatwiło zgromadzenie związkowe na zasadzie sprawozdań przedłożonych przez wydziały wojskowe różne sprawy dotyczące się fortec związkowych.

Dania.

(Układy z Stanami holsztyńskimi.)

Na posiedzeniu rady państwa z dnia 4. b. m. oznajmił prezydujący, że prezydent ministrów przesłał mu odpis noty, którą zakomunikowano także i duńskiemu posłowi przy związku niemieckim dla dalszych negocjacji ze Stanami holsztyńskimi. Ta nota odczytana ma być przez jednego z sekretarzy po skończonym posiedzeniu członkom rady państwa w czytelni. Według *Fædrelandet* ma nota rzeczona zawierać propozycję tej treści, że tak rada państwa jak i holsztyńskie zgromadzenie Stanów wybrać może wydział z równą liczbą członków, którzy pod przewodnictwem ministra mają zebrać i porozumieć się względem przyszłego porządku wspólnych stosunków. — Tenże dziennik donosi dalej, że według decyzji zapadłej dnia 4go na tajnym posiedzeniu rady państwa, mają ministrowie Krieger i Lundbye, którzy podali się już do dymisji, pozostać na swej posadzie do ukończenia czynności rady państwa.

Szwecya i Norwegia.

(Wykaz finansów. — Wniosek względem unii z Norwegią.)

Sztokholm. 1. listopada. Według przedłożonego urzędowo wykazu finansów, wynoszą przychody państwa 29.052.600 tal. wydatki 26.792.700 tal., z czego wynika przewyżka 2.259.900 tal. W apanażach królewskiego domu proponują niektóre małe zmiany. Przyzwolenia dla Króla Oskara zajądają także dla teraźniejszego Króla.

— Według telegraficznych doniesień z Sztokholmu z 2. b. m. przedłożył Ankarward sejmowi wniosek swój względem rewizji traktatu unii z Norwegią. Sądzą powszechnie, że wnioskodawcy idzie tylko o wyjaśnienie mieszkańcom Norwegii tych niedogodności, jakie wyniknęłyby mogły dla Norwegii po uchyleniu tej unii, tudzież by położyć koniec ustawicznemu domaganiu się mieszkańców Norwegii o odrębnego ministra spraw zewnętrznych, o osobne konsulaty i osobną liczbę porządkową co do imienia Króla Karola (który u Szwedów jest XV).

Rosya i Królestwo Polskie.

(Wiadomości bieżące. — Jego Mości Cesarz powrócił. — Stan sprawy włościańskiej. — Reformy i czynności w wydziałach administracyjnych.)

Z **Królestwa Polskiego** piszą pod dniem 7. listopada: „Minister sekretarz Królestwa Polskiego rzeczywisty tajny radca Tymowski, wyjechał do Petersburga.

— Wielki książę Michał objeżdża teraz jako inspektor artylerii obszerny okręg wyższej Wołgi.

— Sybirski komitet otrzymał od Cesarza pozwolenie na założenie telegrafu z Moskwy aż do Amuru.

Petersburg. 2. listopada. Cesarz powrócił w sobotę 29. października w dobrym zdrowiu z swojej podróży i stanął około pierwszej godziny z południa w Carskiem Siole.

— W niedzielę przyjechał tu także minister spraw zagranicznych, książę Gorczakow, i objął natychmiast znowu dyrekcję swego ministerium. — O stanie sprawy włościańskiej, a w szczególności o pracach takzwanym komisji redakcyjnych, piszą do *Hamburger Nachrichten*: Komisje rozpoczęły w marcu swe posiedzenia i załatwiły do września wszystko, co na pierwszy okres ich czynności było do załatwienia, to jest ułożyły plan prac, jakie do nich należą. Rozbierały ważniejsze ogólne kwestye, które były bardzo zawiłe i trudne, dawały zdanie o projektach nadesłanych dotąd od 21 komitetów z różnych gubernii, ułożyły z nich systematyczne programy, powzięły odpowiednie uchwały i przedłożyły rezultat wszystkich prac w 37 mniej więcej obszernych sprawozdaniach. W ten sposób były przygotowane do przyjazdu powołanych z różnych gubernii członków komitetowych najgłówniejsze elaborata, i przedłożono je teraz rzeczonym członkom, ażeby założyli do tego potrzebne uwagi i objaśnienia stosownie do miejscowości. Komisje redakcyjne przystąpiły tymczasem do obrady nad projektami później nadesłanymi z gubernii odleglejszych; następnie oprócz urzędowych projektów gubernialnych, wzięły pod swą rozważanie i krytykę przeszło 400 propozycji i zdań osób prywatnych i w ogóle nie pominęły nic, co było zawarte w literaturze krajowej i zagran-

nicznej względem przedmiotu emancypacji włościan. Nie pozostał więc bez względu, jak zapewnia *Dzien. ekon. polit.*, żaden dodatek jakiegobądź rodzaju, żadne choćby mało znaczące mniemanie, i zrobiono dobry użytek ze wszystkiego, co się nie sprzeciwia głównym w cesarskich reskryptach wyrażonym zasadom. Co większa, sprawa ta powiodła się, według rzeczonoego dziennika, tak dobrze, że Rosya wkrótce będzie mogła zbierać pierwsze wielkiego plonu owoce, które zawdzięcza wielkiej myśli Cesarza. — Zresztą oprócz kwestyi emancypacji wszystkie gałęzie prawodawstwa zajmują się różnymi zbawiennymi planami reformy. I tak dowiadujemy się między innymi, że w ministerium spraw wewnętrznych mianowano komisję, która bierze pod rewizję prawodawstwo paszportowe. — W ministerstwie finansów jest przedmiotem głębokiej rozwagi cały system upodatkowania, mianowicie podatek gildowy, akcyza od tabaki i tytoniu, podatek stęplowy i podatek od zmian własności, dla zaprowadzenia ulepszeń, jakich wymagają stosunki czasowe. W sztabie jeneralnem ministerstwa wojny zaprowadzają osobną wojskową sekcję statystyczną. Plany kolei żelaznych, linie telegraficzne, budowę portowe i gościńcowe, roboty ku polepszeniu żeglugi rzecznej — wle portowe i gościńcowe, roboty ku polepszeniu żeglugi rzecznej — oto przedmioty, które w wysokim stopniu zajmują czynność departamentu dla budowli publicznych i dróg komunikacyjnych. — Jak donosi *Dziennik ekon. pol.*, odstąpiono zarząd tabaki i tytoniu dla Polski domowi Franckel w Warszawie na przyszłe 6 lat. Rzeczony dom płaci za to państwu samę 1,630.000 rubli srebrnych, 270.000 rubli srebrnych więcej, niż płacił jego poprzednik Kronenberg.

Turcyja.

(Zaprowadzenia paszportów w Konstantynopolu. — Deputowani z Bośni. — Nieprzyjaźny chrześcianom duch Turcyi.)

Konstantynopol, 29. paźdz. Przybywa tu coraz na publicznym porządku i bezpieczeństwie. Rozporządzono ażeby każdy kto przybywa wykazał się paszportem i złożył go w przynależnej władzy. Z dawniejszych czasów bawilo tu wiele motłochu wszystkich narodów, a głównie Greków, którzy żyli tylko z rabunku i morderstwa. Swoją główną siedzibę mieli w podejrzanych domach zwanych „Tatavola.“ Policja poparta batalionem żołnierzy, wysłuchiwała tych podejrzanych ludzi i wywołała z miasta każdego, kto nie mógł wykazać się paszportem.

— Z Bośni piszą do *Triester Ztg.*: Deputowani Bośni, tak chrześcianie jak Turcy zwołani upłynionego roku dla uregulowania danin do Konstantynopola, temi dniami wrócili do ojczyzny. Pomimo że dotąd nie jest jeszcze wiadomy rezultat co do uchwały zapadłej w tym względzie w Konstantynopolu, jednak słychać, że niektóre mniejsze daniny miały być zniesione tak w Bośni jak i Hercegowinie. Deputowani wychwalają przyjęcie jakiego doznali u Porty i sławią chęci W. Porty, ażeby wszystkim poddanym oddać słuszną i sprawiedliwą. Jednak znane chęci tureckiego rządu i ludzkie zamiary Sułtana są w wiecznej sprzeczności z postępowaniem begów i rządowych władz w Bośni.

— Jeden z dzienników pruskich zapisuje objawy coraz bardziej wzmagającej się niechęci Turków i ich niezyczliwości dla chrześcian, a za dowód w tej mierze podaje między innymi następującą wiadomość:

„Pułkownik pruski Bluhme, który niedawno powrócił z nad granicy turecko-perskiej, dokąd wysłany był od rządu jako członek komisji mającej rozpoznać najprzydatniejsze stanowiska obronne, omal że nie padł ofiarą tej wzmagającej się coraz bardziej nienawiści Turków. Do spisku tego należeli nawet wojskowi tureccy przydani mu w asystencji.“

Doniesienia z ostatniej poczty.

Tryest, 9. listopada. *Gazeta tryestyńska* donosi: „Zabrany okręt austriacki „Esultanza“ sprzedano 3. b. m. w Toulonie pewnemu Francuzowi za 19.300 franków.“

Tryest, 10. listopada. Arcyksiążę Ferdynand Maxymilian i Arcyksiężna Charlotte odjechali z Miramore do Dalmacji.

Wenecya, 9. listopada. Kilka dzienników piemonckich utrzymywało, że temi czasy emigrowało znowu przeszło 40.000 Wenecyanów; wiarogodne jednak doniesienia redukują tę liczbę na 4 do 5000.

Paryż, 9. listopada. *Monitor* donosi o zwycięstwie odniesionem nad Marokanami.

Paryż, 11. listopada. Dzisiejszy *Monitor* potwierdza zawarcie wszystkich trzech traktatów w Zuryku i dodaje, że Austria i Francya zgodziły się na zwołanie kongresu, który ma być uwiadomiony o traktatach zuryjskich i obmyśli najskuteczniejsze środki do uspokojenia Włoch na mocnych i trwałych podstawach. Prócz tego ogłasza dziennik urzędowy depeszę okólnikową hrabi Walewskiego z 5. listopada do dyplomatycznych agentów Francyi, w której wyłożone są korzyści zawartego w Zuryku traktatu pokoju; dalej powiada minister, że Francya chce tylko dopomóc Sardynii w uzyskaniu środków pieniężnych dla zapłacenia sumy przyznanej Austrii; do formalnych zaliczek w tej mierze nieobowiązywała się Francya, a prócz tego żąda Francya od Sardynii wynagrodzenia kosztów wojennych w sumie 60 milionów franków. Depesza ta potwierdza także, jako rząd otrzymał zapewnienie, że Ojciec święty oczekuje tylko stosownej chwili, by zaprowadzić reformy, które zapewnią krajowi przeważnie świecką administrację i podadzą mu

gwarancję lepszej sprawiedliwości i skuteczniejszej kontroli finansowej zwołaniem zgromadzeń wyborczych.

Londyn, 9. listopada. Książę Fryderyk Wilhelm Pruski i dostojna małżonka jego przyjechali dziś do Windsoru. Równocześnie przybył także książę Walii z Oxfordu. — Dzisiejsza *Gazette* ogłasza korespondencję w sprawie marokańskiej. Minister spraw zagranicznych w Madrycie, Collantes, przyrzekł tamtejszemu posłowi angielskiemu panu Buchanan, że jeźliby wypadło obsadzić Tangier ustałaby ta okupacya zaraz po zawarciu pokoju, i że Hiszpania nieobsadzi żadnego punktu u wybrzeża marokańskiego, z kądem mogłaby opanować żeglugę.

Londyn, 10. listopada. Na bankiecie u lorda Majora powiedział członek gabinetu, Lewis: „Anglia niemieszkała się do ostatniej wojny, ale mogłaby nadejść chwila udziału, jeźliby mocarstwa, które podpisały traktat wiedeński, zaproszone zostały na kongres w sprawie Włoch. Dotąd nieotrzymała Anglia formalnego zaproszenia, a jeźliby to nastąpiło, radziłoby ministerium trzymać się uświęconej zasady, niedopuszczać żadnych gwałtownych środków, by postanawiać lub ograniczać we Włoszech wybór paującego. Nieuregulowane jeszcze stosunki w Europie zmuszają Anglię do przygotowań obronnych, ale żaden naród niezdaje się żywić nieprzyjaznych zamiarów względem Anglii, gdyż zewsząd otrzymujemy zapewnienia przyjaźni.“

Turyń, 7. listopada. *Unione* został skonfiskowany za zmyślony list Króla Wiktora Emanuela do Cesarza Napoleona. — Projekt obwarowania Kremony ma być zarzucony; natomiast postanowił rząd obwarować Lonato i Montechiare. — Marszałek Vaillant opuścił Medyolan i przeniósł główną kwatery do Turynu.

Genewa, 7. listopada. Ostatniemu parostatkowi pocztowemu, który zawiął do Mesyny, niepozwolili władze przyjmować ani pasażerów ani towarów bez przedłożenia wykazu.

Medena, 6. listopada. Fantti zdał pod niebytność swoją naczelną komendę Garybaldemu a komendę nad wojskiem modeńskim i parmeńskim Ricottemu. — Piemontski minister finansów oznajmił, że modeńsko-parmeńskie obligacye pożyczki mają być notowane na giełdzie turyjskiej i w urzędowym dzienniku kursów tak jak papiery piemonckie.

Parma, 6. listopada. Do Coti i Peli wkroczyły oddziały wojska sardyńskiego.

Florenecya, 8. listopada. Prezydent wysłał poselstwo do rewolucyjnego zgromadzenia narodowego, zalecając mu również poruczenie rejencji centralnej księciu Carignan.

Florenecya, 9. listopada. Zgromadzenie rewolucyjne proklamowało jednogłośnie księcia Carignan rejentem w imieniu Wiktora Emanuela.

Bononia, 9. listopada. Zgromadzenie rewolucyjne przyzwoliło dymisję gubernatora, i aż do chwili, jak książę Carignan obejmie ster rządu, poddało się dyktaturze Faryniego. Tymczasowo ogłoszono konstytucję sardyńską.

Perugia, 5. listopada. Na uczestników ostatniego zaburzenia zapadły już wyroki; czterech skazano na śmierć.

Wiadomości handlowe.

Głomniec, 2. listopada. Na dzisiejszym targu było 494 sztuk bydła rzeźnego z Galicyi, z czego jednak 144 sztuk nie sprzedanych odpędzono napowrót. Ceny spadły w porównaniu z przeszłym tygodniem, tak, że cetrar mięsa wypadł na 19 zł. 10 c. w. a. Za najlepszą parę wołów wagi 880 \mathcal{E} mięsa i 140 \mathcal{E} łoju płacono 220 zł., za najpośledniejszą wagi 510 \mathcal{E} mięsa i 40 \mathcal{E} łoju 95 zł.; cena przeciętna ze 163 sprzedaży wypadła na 151 zł. 20 c. w. a. za 705 \mathcal{E} mięsa i 80 \mathcal{E} łoju.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 12. listopada.

Hotel rosyjski: PP. Lencewicz Erazm, z Zadwórza.
Hotel europejski: Hoppen Marcin, z Kątów. — Malczewscy Juliusz, i Włodz., ze Skwarzawy. — Brześciński Sylw., z Rustweezka. — Hoppen Apol., z Rachini.
Hotel angielski: Gottlieb Antoni z Liwezy. — Udrycki Adolf, z Wielkich Most.
Hotel Langa: Hr. Roniker Adam, z Francyi.
Hotel krasowski: Partisch Jan, c. k. porucz., z Krakowa.
Hotel Kuhna: Rubczyński Maurycy, z Uherzec. — Bogdanowicz Zygm., z Litatyna. — Krajewski Nik., z Czechy.
Zajazd podolski nr. 509 $\frac{1}{4}$: Strzelecki Wład., ze Złoczowa.

Dnia 13. listopada.

Hotel rosyjski: PP. Br. Josika Jan, c. k. jenerał, z Krakowa. — Horwath, c. k. jenerał-major, hr. Forgaseh Emil, c. k. rotmistrz, hr. Lichtenberg Artur, c. k. rotmistrz, i Gamisch Camillo, c. k. porucz., z Żółkwi. — Książę Sanguszko Wład., z Tarnowa. — Hr. Drohojowski Józef, z Balicy.
Hotel europejski: Br. Błażowski Chr., z Jazłowiec. — Skrzyszowski Józef, z Sewerynki. — Croisse Ludwik, z Koszelowa.
Hotel Langa: Schertlin Edw., c. k. kapitan, z Rzeszowa.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 12. listopada.

PP. Hr. Rozwadowski Wład., do Kochanówki. — Papara Wład., do Michawy. — Janocha Antoni, do Strzyżca. — Barański Adolf, do Radłowic. — Barański Karel, do Chłopczy. — Cielecki Alfred, do Porchowy. — Pruszyński Tyt., do Skwarzawy. — Nowosielski Ludwik, do Zbory. — Nahujski Jan, do Kropiwnik.

Dnia 13. listopada.

PP. Hr. Dunin Borkowski Alex., do Winniczek. — Dunin Paweł, do Głęboki. — Biliński Dom., do Czyżykowa.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.
Dnia 11. listopada.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
7. god. zrana	331.94	+ 0.4°	87.0	połudny st.	pochmurno
2. god. po poł.	332.51	+ 1.2°	70.4	" mi.	"
10. god. wiecz.	323.56	+ 1.7°	97.1	połn.-zach. st.	pogoda

Wieczór o godz. 3. śnieg.

T E A T R.

Dziś komedia niemiecka ze śpiewami: „Ein alter Deutschmeister.“

Kurs lwowski.

Dnia 12 listopada

	gotówka	towarem		
		zł.	c.	
Dukat holenderski wal austr.	5	74	5	82
Dukat cesarski "	5	82	5	86
Półimperyal zł. rosyjski "	9	92	10	8
Rubel srebrny rosyjski "	1	91	1	95
Talar pruski "	1	86	1	88
Polski kurant i pięciopolówka "				
Galic. listy zastawne za 100 złr. bez kup nów	82	3	82	40
Galic. obli. indemnizacyjne	71	75	72	33
5% Pożyczka narodowa	76	46	77	50

Telegrafowany wiedeński kurs papierów i weksli.

Dnia 12 listopada

1. Dług publiczny. A. Państwa. W walucie austriackiej po 5% za 100 zł. — Z pożyczki narodo. po 5% za 100 złr. 77 50 Z roku 1851 serya B. po 5% za 100 zł. — Z konwersji kuponów po 5% za 100 zł. — Metaliki po 5% za 100 zł. 72 10; po 4 1/2% za 100 zł. —; po 4% za 100 zł. —.

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 11. listopada

Dług publiczny.

A. Państwa.

	pien.	towar.
W austr. wal. po 5% za 100 zł.	67.75	68 —
Z pożyczki narodo. po 5% za 100 zł.	77.10	77 20
Z roku 1851, ser. B. po 5% za 100 "	—	—
Metaliki po 5% za 100 zł.	71.50	71 60
dtto. " 4 1/2% za 100 zł.	64 —	64 25
Przeznacz. do wylos. z r. 1834 za 100 zł.	335. —	340. —
" 1839 " 100 "	116.50	117. —
" 1854 " 100 "	109.75	110 —
Renty Como po 42 lir. austr.	15.50	16. —

B. Krajów koronnych

	pien.	towar.
Nizszej Austrii.	90.50	91. —
Węgier	72.50	73.50
Banatu Temeskiego, Krocacy i Slawonii.	71.50	72. —
Galicji	72 —	72.50
Bukowiny	70.50	71. —
Siedmiogrodu	70.50	71. —
innych krajów koronnych	85 —	93. —
Z klauzulą losowania w r. 1867	—	—

Akeye.

Banku narodowego sztuka	896. —	898. —
Instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu po 200 zł. wal. austr.	204 70	204.80

	pien.	towar.
Nizszo-austr. towarzystwa eskomt. po 500 zł. mon. konw.	556. —	558. —
Północnej kolei Cesarza Ferdynanda po 1000 zł. mon. kon.	1958 —	1960
Towarzystwa kolei żelaznej państwa po 200 zł. mon. konw. czyli 500 fr.	268.50	269 —
Kolei Cesarzowej Elżbiety po 200 zł. mon. kon. za 100 zł. (5%) wpłaty.	175 —	175.50
Połud.-półn.-niemieckiej kolei komunikacyjnej po 200 zł. m. k.	137 25	137.50
Kolei Cisy po 200 zł. m. k. po 100 zł. (5%) wpłaty	105. —	105. —
Połudn.-Lomb.-weneckiej i centralno-wołoskiej kolei po 200 zł. w. a. z 80 zł. (40%) wpłaty, nowe	147. —	147 50
Kolei Grae-Koflach i towarzystwa górniczego po 200 zł. w. a.	—	116. —
Austr. towarz. żegl. par. po 500 zł. m. k.	430. —	432. —
Lloyda austr. w Tryeście po 500 "	232. —	235. —
Wiedeńskiego towarzystwa akcyonaryuszów młyn parowego po 500 zł. w. a.	330. —	340. —

Listy zastawne.

Banku narodowego do 6letnie po 5% za 100 zł.	99.50	100. —
10 " " 5% " 100 "	95.50	96. —
przeznaczone do losowania po 100 zł.	95.50	91. —
na 12 miesięcy 5% za 100 zł.	100. —	—
przeznaczone do losowania po 5% za 100 zł.	86.75	87. —

	pien.	towar.
Losy.		
Instyt. kredyt. dla handlu i przemysłu po 100 zł. waluty austr. za sztukę	98.75	99. —
Towarz. żeglugi parowej na Dunaju po 100 zł. mon. kon.	103. —	103 25
Esterhazego 40 zł. m. k.	81. —	82 —
Salma 40 " "	39.75	40 25
Palfigo 40 " "	35.75	36 25
Clarego 40 " "	35.50	36 —
St. Genois 40 " "	36 50	37. —
Windischgrätz 20 " "	25 25	25 75
Waldsteina 20 " "	25.50	26. —
Keglevicha 10 " "	14.25	14 75

Na 3 miesiące.

	pien.	listy
Augsburg za 100 zł. połud.-niemieckiej waluty 5%	106. —	106 25
Frankfurt n. M., za 100 zł. połud.-niemieckiej waluty	106. —	106 25
Hamburg za 100 marko banko 2 1/2%	93.25	93 50
London za 100 funtów szterl. 3%	123 25	123 50
Paryż, za 100 franków 3%	49. —	49 10

Kurs złota.

	pien.	towar.
Dukaty ces. mennicze 5 zł.	84 cen.	5 zł. 85 cen
Korona	17 "	17 " 4 "
Napoleonor	9 "	86 " 9 " 83 "
Rosyjski imperyal	10 "	10 " 10 " 12 "

KRONIKA.

(Ze Stanisławowa) Obywatele miasta Stanisławowa postanowili założyć „Fundusz pożyczki dla rzemieślników“ który ma być zaszczycony imieniem Jego Excelencyi ministra Agenora hrabi Gołuchowskiego. Na rzecz tego dobroczynnego zakładu wyprawiony będzie w Stanisławowie bal fantowy i wielki koncert, w którym znana zaszczytnie śpiewaczka, panna Klotylda Bogdanowicz przyjęła udział ze względu na cel dobroczynny.

(Pożar.) W nocy z 2. na 3. b. m. zniszczył pożar w Lachowcach w obwodzie Stanisławowskim cztery chałup włościńskich z budynkami gospodarskimi, przyczem poparzyli się tak mocno małżonkowie Sawka i Marya U. i ich córka, że musiano wszystkich troje zabrać do szpitalu obwodowego w Stanisławowie. Właściwej przyczyny ognia niedociekła jeszcze władza, ale zdaje się, że był podłożony, gdyż najpierwej zapaliła się sterta siana u Sawki U.

(Zakaz kopiowania obrazów.) Dzienniki wychodzące w Trewirze zawierają obwieszczenie dyrektora policji z ostrzeżeniem, by nie kopiowano samowładnie obrazów olejnych, a oraz i z wezwaniem do zawiadomienia policji o każdej samowładności takiej, nadwierzającej prawa cudzej własności i mogącej stanowić dowód karygodnego oszukaństwa.

(Zakaz wywozu kukurudzy) ogłoszono teraz w państwie kościelnem. Wywozu innej żywności zabroniono tam jeszcze w czerwcu r. b.

Z Belgii wywieziono do Francji w miesiącu wrześniu do 277.117 beczek węgla kamiennego, żelaza lanego 2,596.407 kilo, po większej części do Niemcy, szyn do kolei żelaznych 2,710.590 kilo, a z tego większą część do

po 3% za 100 zł. —; po 2 1/2% za 100 zł. —; po 1% za 100 zł. —. Przeznaczone do losow.: z r. 1834 za 100 zł. —; z r. 1839 za 100 zł. —. z roku 1854 za 100 zł. —. — Losowane obligacye dawnego długu państwa: po 5% za 100 zł. —; po 4 1/2% za 100 zł. —; po 4% za 100 zł. —. —. Przeznaczone do losowania obligacye dawnego długu państwa w kraju uprocentowane: po 3% za 100 zł. —; po 2 1/2% za 100 zł. —; po 2 1/4% za 100 zł. —; po 2% za 100 zł. —; po 1 3/4% za 100 zł. —. Przeznaczone do losowania obligacye dawnego długu państwa za granicą uprocentowane: po 5% za 100 zł. —; po 4 1/2% za 100 zł. —; po 4% za 100 zł. —. —. B. Krajów koronnych. Obligacye indemnizacyjne: Nizszej Austrii po 5% za 100 zł. —; Węgier —; Banatu Temeskiego, Krocacy i Slawonii —; Galicji —; Bukowiny —; Siedmiogrodu —; innych krajów koronnych —; z klauzulą losowania w roku 1869 —. Lombardoweneckiej pożyczki z roku 1850 po 5% za 100 zł. —.

2. Akeye. Banku narodowego sztuka 903 —; instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu 205. —; nizszo-austr. towarzystwa eskomtowego —; półn. kolei Cesarza Ferdynanda za 1000 zł. —; towarzystwa kolei żelaznej państwa —; zachod. kolei Cesarzowej Elżbiety po 200 zł. za 100 zł. (5%) wpłaty —; połud.-półn.-niemieckiej kolei komunik. —; kolei Cisy po 200 złr. m. k. —; lomb.-weneck. kol. żelaz. —; wsch. kolei Cesarza Franciszka Józefa —; austr. towarzystwa żeglugi parowej na Dunaju po 500 złr. —; Lloyda w Tryeście po 500 złr. —.

3. Listy zastawne. Banku narod. w mon. konw.: na 12 miesięcy po 5% za 100 zł. —; na 6 lat po 5% za 100 zł. —; na 10 lat po 5% za 100 zł. —; przeznaczone do losowania po 5% za 100 zł. —; w walucie austriackiej: na 12 miesięcy po 5% za 100 zł. —; przeznaczone do losowania po 5% za 100 zł. —; galic. instyt. kred. po 4% za 100 zł. —.

4. Losy. Instytutu kredyt. dla handlu i przemysłu sztuka —; towarzystwa żeglugi parowej na Dunaju —; pożyczka miasta Tryestu za 100 zł. —.

Kurs wekslowy. Na 3. miesiące: Amsterdam za 100 holenderskich florenów —; Augsburg za 100 zł. połud. niemieck. waluty 105.95. Berlin za 100 talarów —; Wrocław za 100 talar. —. Frankfurt n. M. za 100 zł. połudn. niemieck. waluty —. Genua za 100 lirów piemonckich —. Hamburg za 100 marko banko —. Lipsk za 100 talarów —. Liworna za 100 lirów toskańskich —. Londyn za 10 funtów szterl. 123 25. Lugdun za 100 franków —. Medyolan za 100 zł. waluty austriack. —. Marsylia za 100 frank. —. Paryż za 100 fr. —. Praga za 100 zł. wal. austr. —. Tryest za 100 zł. wal. austr. —. Wenecya za 100 zł. wal. austr. —.

Na 31 dni. Bukareszt za 100 piastrow wołoskich —. Konstantynopol za 100 piastrow tureckich —. Wekslowe dyskonto banku narod. 5% —. procent od zaliczek banku narodowego na papiery publiczne 5% —.

Kurs złota. Dukaty ces. mennicze 5.85, dukaty ces. pełnej wagi. —, korony —, półkorony —.

Hispanii, Rosji i do królestwa obojga Sycylii, a 3,230.177 kilo szyb szklanych, najwięcej do Ameryki północnej.

W y k a z

przychodów na c. k. uprzyw. galicyjskiej żelaznej kolei „Karola Ludwika.“
Przestrzeń obrotu 23 mil.

Miesiąc	Komunikacya osób		Transport towarów		Razem	
	Liczba podróży	wal. aust. zł. c.	cetnary celue	wal. aust. zł. c.	wal. aust. zł. c.	wal. aust. zł. c.
Październik 1859.	29.928	48.008 70	296.182	87.494 67	135.503	37
Dodawszy do tego od 1 stycznia do 30. września 1859.	309.236	462.626 6	3,214.129	902.089 28	1,364.715	34

Razem . . . [339.164] 510 634 76 [3.510.311] 939.583 95 [1.500.218] 71
Przychód brutto (na przestrzeni 17 mil) wynosił w październiku 1858 r. 107.927 36

* Prócz tego przeprowiono 29.413 cetnarów celnych różnych przedmiotów rządowych bez policzenia należności ładunkowej.

Wiedeń, 1. listopada 1859.

C. k. uprzyw. galicyjska kolej żelazna „Karola Ludwika.“